

LATVIJAS REPUBLIKAS FINANŠU MINISTRIJA

SMILŠU IELĀ 1, RĪGĀ, LV-1919, TĀLRUNIS (371) 67095405, FAKSS (371) 67095503
E-pasts: pasts@fm.gov.lv; www.fm.gov.lv

RĪGĀ

18.02.2009.

Nr.14-2-04/ 115

Uz 12.02.2009.
17.02.2009.

Nr. 12/2-7-n/37-(9/09)
12/2-7-n/48-(9/09)

Saeimas kancelejai

*Par atbildi uz Saeimas deputātu
jautājumiem*

Finanšu ministrija kopā ar Ekonomikas ministriju ir izskatījusi Saeimas kancelejas nosūtītos deputātu jautājumus Nr.138/J9 par Eiropas Komisijas piešķirtā finansējuma Latvijas ekonomiskās stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas izpildei izmantošanu.

Nemot vērā Eiropas Savienības ekonomikas un finanšu lietu komisāra J. Almunjas (*J.Almunia*) vēstuli, vēlamies apstiprināt, ka aizdevumu patiešām nav plānots izmantot tautsaimniecības kreditēšanai tiešā veidā, bet gan valsts budžeta deficīta segšanai, valsts parāda pārfinansēšanai un nepieciešamības gadījumā arī banku sektora stabilitātes nodrošināšanai. Šie aizdevuma izmantošanas nosacījumi bija zināmi gan sarunu laikā ar Eiropas Komisiju, gan arī līdz šim izmantoti komunikācijā ar sabiedrību.

Savos publiskajos izteikumos, kopš starptautiskā aizdevuma apstiprināšanas 2008. gada decembrī, vairākkārt esmu uzsvēris, ka starptautiskā aizdevuma līdzekļi atbilstoši aizdevuma nosacījumiem tieši un nepastarpināti ārpus budžeta nevienam privātā sektora saņēmējam nav un nebūs pieejami un ka līdz ar to nedrīkst notikt sacensība par to, kurā nozarē ir akūtākās problēmas un nepieciešams lielāks piešķirums no starptautiskā aizdevuma.

To, ka Eiropas Kopienas aizdevums tiks izmantots trim galvenajiem mērķiem – valsts budžeta deficīta finansēšanai, valsts parāda refinansēšanai un nepieciešamības gadījumā arī finanšu sektora stabilizācijas pasākumiem – uzsvēru arī publiskajās debatēs Latvijas Televīzijas 1.kanāla raidījumā „Kas notiek Latvijā?” 2009.gada 28.janvārī un 11.februārī.

Šāds viedoklis ir pausts Finanšu ministrijas paziņojumos presei 2008. gada decembrī, 2009.gada janvārī un februārī. Šādu nostāju esmu paudis, tiekoties ar sociālajiem partneriem – 2009.gada 15.janvārī ar lielākajiem nodekļu maksātājiem, 22. janvārī ar lielāko komercbanku pārstāvjiem, 23. janvārī ar

Saeimas Kanceleja	
18-02-2009	
Nr. 12/5-2-39-	(9/09) Plkst. 14 ⁴⁵

lielākajiem eksportētājiem un 26. janvārī ar lauksaimniecības nozares pārstāvjiem.

Aktīva publiskā komunikācija, skaidrojot aizdevuma līdzekļu izmantošanu un mērķus, nav traucējusi daļai nevalstisko organizāciju izteikt prasību daļu no starptautiskās finanšu palīdzības līdzekļiem izmantot ārpus budžeta, lai atbalstītu kādas konkrētas tautsaimniecības nozares vai uzņēmējdarbību kopumā, un plašsaziņas līdzekļu aptaujātajiem finanšu ekspertiem paust viedokli, kādā veidā būtu izmantojams starptautiskais aizdevums.

Tāpēc, lai novērstu šādas publiskas spekulācijas, 2009.gada 22.janvārī Finanšu ministrijā tika organizēta preses konference, kurā lielāko nacionālo plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem tika skaidrots, kādiem mērķiem paredzēts izmantot starptautisko finanšu donoru aizdevumu. 2009.gada 16.janvārī Finanšu ministrijas mājas lapā tika izveidota īpaša sadaļa „Jautājumi un atbildes par starptautisko aizdevumu”, kurā publicētas atbildes uz 23 visbiežāk uzdotajiem jautājumiem par finanšu palīdzību Latvijai un prezentācija par starptautiskā aizdevuma izmantošanu.

Vienlaikus esmu skaidrojis, ka starptautiskā aizdevuma līdzekļi netieši stimulēs Latvijas tautsaimniecību, nodrošinot finansējumu valsts budžeta programmām un pieejamību instrumentiem, kas sniegs atbalstu uzņēmējdarbībai un eksportam. Ja Latvijai nebūtu pieejami resursi, ar kuriem finansēt valsts budžeta deficītu, budžeta izdevumi būtu jāsamazina vēl vairāk un tas, iespējams, tiku darīts arī uz tādu valsts budžeta programmu un instrumentu rēķina kā līdzfinansējums Eiropas Savienības struktūrfondu projektu realizācijai, valsts galvojumu sniegšana u.tml.

No izklāstītā secināms, ka Finanšu ministrijas komunikācijas vadmotīvs, skaidrojot starptautiskā aizdevuma izmantošanu, ir bijis patiesi atspoguļot informāciju, ka atbalsts tautsaimniecībai tiks sniegts tikai un vienīgi atbilstoši budžeta un tā vadības likumos noteiktajiem ietvariem, kas pilnā mērā atbilst Eiropas Komisijas uzskaitītajiem aizdevuma izmantošanas mērķiem.

Nemot vērā apgrūtināto finanšu resursu pieejamību uzņēmējiem, Ekonomikas ministrija sadarbībā ar Finanšu ministriju un uzņēmējus pārstāvošajām organizācijām sagatavoja konkrētus priekšlikumus ekonomikas konkurētspējas uzlabošanai un uzņēmējdarbības atbalstam, izmantojot gan valsts budžetā 2009.gadam pieejamos finanšu resursus, gan arī tādus budžeta instrumentus kā galvojumi. Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumu kopējais apjoms varētu sasniegt 600 miljonus latu, un tie ir šādi:

1. Lai nodrošinātu **aizdevumu** pieejamību komersantiem, no 2009. gada marta tiek atjaunota VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” (turpmāk – LHZB) pagājušajā gadā uzsāktā „Uzņēmēju konkurētspējas uzlabošanas atbalsta programma” (apstiprināta 2008. gada 22. Maijā ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 275). Lai īstenotu programmu, valdība paredz palielināt programmai sniedzamo **galvojumu apmēru līdz 140 miljoniem** latu no pašreiz valsts budžetā 2009.gadam paredzētā 71 miljona latu. Tādējādi LHZB varēs piesaistīt galvojumam līdzvērtīgu finansējumu, ko aizdevumu veidā izsniegs

komersantiem. Minētā galvojuma ietvaros 2009. gada 27. janvārī Ministru kabinets jau deva atļauju LHVB slēgt aizņēmuma līgumu ar Ziemeļu Investīciju banku par 100 miljonu eiro piesaisti. Papildus minētajam aizņēmumam valdība varētu atbalstīt arī valsts galvojumu aizņēmumam 100 miljonu eiro apmērā no Eiropas Investīciju bankas programmas turpināšanai. Papildus Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” 2.2.1.4. aktivitātes „Aizdevumi komersantu konkurētspējas uzlabošanas” ietvaros bankas programmai plānots piešķirt atbalstu vēl 43 miljonus latu apmērā.

2. Palīdzot komersantiem, kuriem komercbankas kredītresursu piesaistei pieprasa papildu nodrošinājumu, tiks piedāvātas **garantijas**. Tās izsniegs Latvijas Garantiju aģentūra (turpmāk – LGA) par kredītiem, kuru summa nepārsniedz trīs miljonus eiro. Savukārt, lai komercbankas aktīvāk izmantotu LGA garantijas kā papildu nodrošinājumu, paredzēts, ka valsts uzņemsies saistības **100 miljonu latu apmērā** par kredītiem, par kuriem LGA izsniegusi garantijas. Papildus, pārdalot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus, LGA pamatkapitālā garantiju izsniegšanas nodrošināšanai tiks ieskaitīti 20 miljoni latu.

3. Līdzīga mērķa sasniegšanai tuvākajā laikā valsts varētu uzsākt **valsts galvojumu** izsniegšanu komersantiem, kuru galvotā aizņēmuma summa pārsniedz trīs miljonus eiro. 2009. gadā plānots sniegt valsts galvojumus par kopējo summu līdz pat **250 miljoniem latu**. Lēmumu par valsts galvojumu katrā konkrētā gadījumā pieņems finanšu ministrs pēc Valsts kases atzinuma saņemšanas. Galvojumi tiktu izsniegti par nepilnu aizņēmuma summu, lai nodrošinātu riska dalīšanu ar komercbankām, un tie tiktu izsniegti pret nodrošinājumu (šobrīd projekts paredz vismaz 50% apmērā).

4. Īstenojot Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk - ERAF) darbības programmu „Uzņēmējdarbība un inovācijas”, Eiropas Investīciju fonda (turpmāk - EIF) vadītā Ieguldījuma fonda ietvaros 2008. gada 4. decembrī tika izsludināts konkurss finanšu starpnieku atlasei **Riska kapitāla un tehnoloģiju pārneses programmas** ietvaros par kopējo summu **~50 miljoni latu**. Riska kapitāla programmas ietvaros tiek nodrošināta finansējuma pieejamība strauji augošiem maziem un vidējiem komersantiem (turpmāk – MVK) agrīnās un izaugsmes komercdarbības attīstības stadijā. Savukārt tehnoloģiju pārneses programmas ietvaros jauniem MVK, kas darbojas augsto un vidējo tehnoloģiju nozarēs, tiks nodrošināts finansējums uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības sākumposmā.

Šie atbalsta pasākumi iekļauti Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra sēdē apstiprinātajā „Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas ieviešanas rīcības plānā”.

Nemot vērā visu iepriekš teikto un centienus aktīvi skaidrot aizdevuma izmantošanu un mērķus, nevaru piekrist, ka sabiedrība ir tikusi maldināta vai ka ir veicināta sociālā spriedze valstī. Tieši otrādi - ar debatēm publiskajā telpā, ar skaidrojumiem sociālajiem partneriem un dažādiem informatīvajiem pasākumiem klātienē un izmantojot plašsaziņas līdzekļus, esam atklāti

skaidrojuši aizdevuma izmantošanas mērķus un papildus veiktās iniciatīvas, lai sekmētu Latvijas tautsaimniecību un nodrošinātu eksportspējīgas un ilgtspējīgas Latvijas ekonomikas atdzīvināšanu.

Ar cieņu
finanšu ministrs

A.Slakteris

Sudare, 67083900
Inese.Sudare@fm.gov.lv